

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

เขตชุมชนรามคำแหง53 กรุงเทพมหานคร

Factors Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng53

Bangkok Metropolis

อรอนงค์ สุชีเกตุ

สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Onanong Sukhiket

Email : 6314154245@rumail.ru.ac.th

Faculty of Business Administration Program in Management,

Ramkhamhaeng University

Corresponding Author

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง53 กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (3) เพื่อศึกษาปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ประชากรที่ศึกษาคือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนรามคำแหง53 จำนวน 786 คน จากข้อมูลฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตวังทองหลาง 2566 ซึ่งทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณสูตรของ Taro Yamane (1973) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 265 คน แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่เกิดจากการตอบแบบสอบถามจึงเพิ่มขนาดตัวอย่างเป็น 430 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญหรือสะดวก (Convenience Sampling)

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ที่ต่างกัน ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ได้แก่แนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม การเคลื่อนย้ายตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม, ปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน, การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

Abstract

Research subject Factors Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis The objective is to (1) To study Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis Factors (2) To study Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis Classified by personal factors (3) To study Environmental Management Practices Factors and Theory of Planned Behavior Factors Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis . The study population was The population living in the Ramkhamhaeng community area53 is 786 people form the registration data. Wang Thong Lang District Office 2023, which knows the exact population The researcher therefore used the method to calculate the formula of Taro Yamane (1973) to obtain the sample size of 265 people, but to prevent errors caused by answering. The questionnaire was therefore increased to a sample size of 430 and a random sampling method was used (convenience Sampling)

The study indicated that Personal factors, age, and different education level made the Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis different in statistical significance 0.05 and Factors Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis Environmental Design Practices, Subjective Norm, Perceived Behavioral Control Affecting Participation Environmental Management of Ramkhamhaeng 53 Bangkok Metropolis.

Keywords: Environmental Management Factors ,Theory of Planned Behavior Factors, Participation Environmental Management

บทนำ

ในการจัดการสิ่งแวดล้อมถูกใช้เป็นพลังขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศเกือบทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยแต่จากผลการศึกษากลับพบว่าสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากธรรมชาติเป็นปัจจัยที่ได้เปล่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติทั้งภายในประเทศและในชุมชนมีแนวโน้มถูกทำลายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องรวมทั้งการอนุรักษ์ และการดูแลรักษาที่ถูกริธีเพื่อการดำรงไว้ซึ่งคุณค่าของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประชากรในชุมชนเพิ่มมากขึ้น จึงควรจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดูแล จัดการเพื่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยการมีส่วนร่วมของประชากรในชุมชนเพื่อลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดตามมาภายหลัง และหากมีองค์ความรู้ที่เข้าใจถึงรายละเอียดเพื่อที่จะเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้มากขึ้นได้ ก็จะเป็นการจัดการที่ดีสำหรับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน เมื่อมีการจัดการที่ดีสำหรับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นชุมชน เมื่อการจัดการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชากรประสบผลสำเร็จ ก็จะกลายเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการจัดการแก้ไขปัญหา

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร เพื่อทราบข้อมูลและนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับประชากรที่ส่งผลไปในทิศทางบวกต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร คือ ประชากรที่พักอาศัยอยู่ในเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร จำนวน 786 คน จากข้อมูลฝ่ายทะเบียนสำนักงานเขตวังทองหลาง 2566
2. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย เริ่มดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมกราคม 2566 – กุมภาพันธ์ 2566

3. ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน
ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกั้มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานครที่ต่างกั้
2. ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยและระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากรในเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางให้ประชากรในเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร สามารถนำผลที่ได้ไปพิจารณาใช้ในการมีส่วนร่วมจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร
3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมให้ประชากรชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานครต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม

Robert Sroufe (2003) Effects Of Environmental Management Systems ให้นิยามของแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น แนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม แนวทางปฏิบัติในการรีไซเคิลสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขยะสิ่งแวดล้อม ในช่วงต้นของแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบที่มีการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และกำหนดให้มีการดำเนินการซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะสร้างกระแสของเสียที่พบในระบบการเปลี่ยนแปลงวิธีหนึ่งในการควบคุม และลดของเสียจากสิ่งแวดล้อมคือการรวมระบบและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมตามแผน

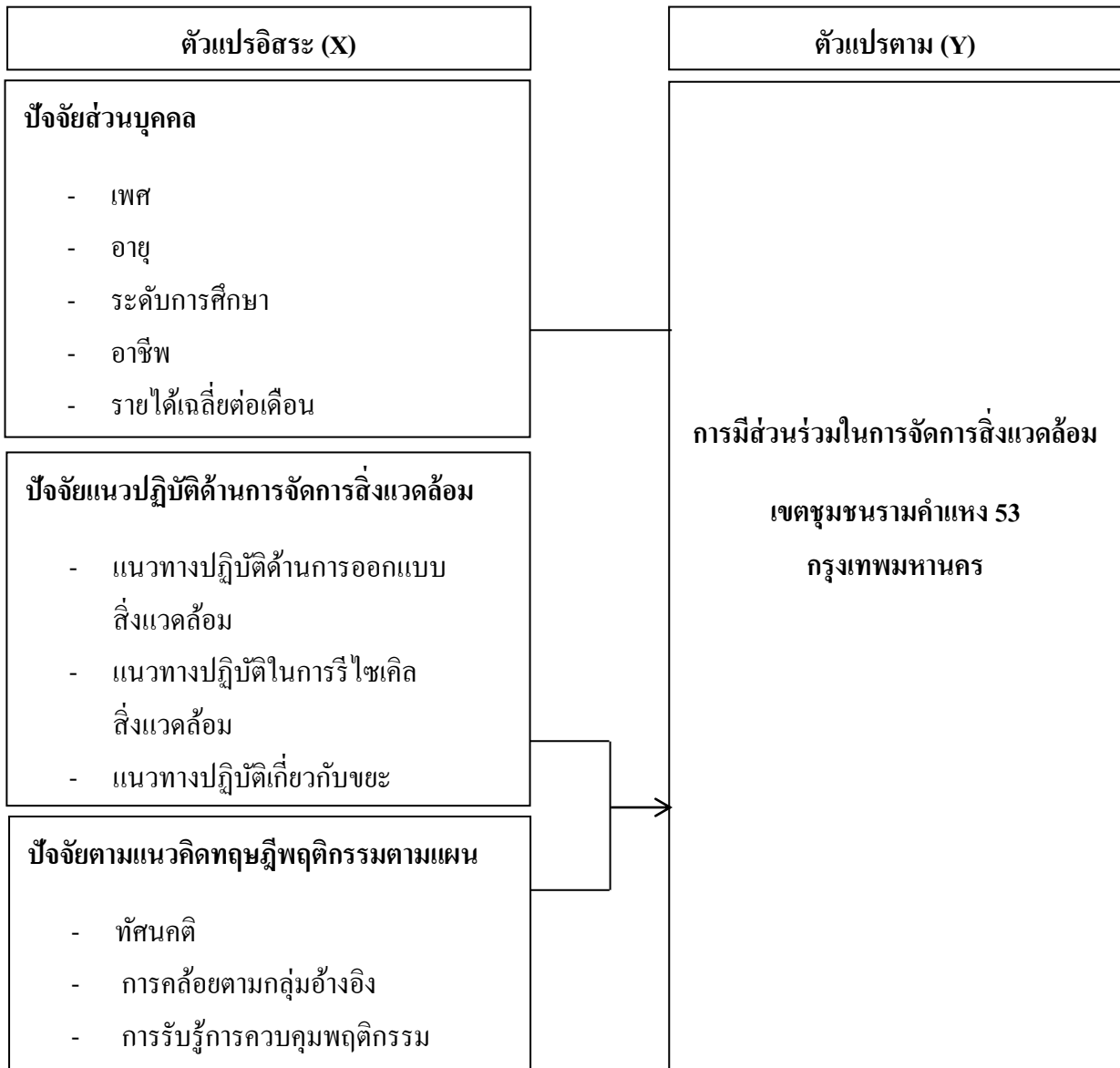
Icek Ajzen (1991) ให้ความหมายแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จะเกิดจากการชี้แนะโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ Attitude toward the Behavior หรือ AB Subjective Norm หรือ SN Perceived Behavioral Control หรือ PBC

ทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude toward the Behavior หรือ AB) เป็นการประเมินทางบวกหรือลบต่อการกระทำนั้นๆ จัดได้ว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (AB) เป็น Personal Factors ถ้าบุคคลเชื่อว่าการทำพฤติกรรมได้รับผลทางบวก ก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม ในทางตรงข้าม หากเชื่อว่าพฤติกรรมนั้นได้รับผลทางลบ ก็มีแนวโน้มทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) เป็นการรับรู้ของบุคคล ที่มีความสำคัญสำหรับเขาที่ต้องการหรือไม่ต้องการให้ทำพฤติกรรม ถ้าบุคคลได้รับรู้คนที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มจะคล้อยตามและทำตามด้วย การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control หรือ PBC) เป็นการรับรู้ของบุคคลว่า เป็นการยากหรือง่ายที่จะทำพฤติกรรมนั้นๆ ถ้าบุคคลเชื่อว่า มีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมในสถานการณ์ได้และสามารถควบคุมให้เกิดผลดังตั้งใจ เขาก็มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมนั้น

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม

Huntington & Nelson (1975) เห็นว่าลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจาก กิจกรรม และการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่พักอาศัยอยู่ในเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร จำนวน 786 คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากการใช้วิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 จะได้ขนาดตัวอย่างทั้งสิ้น 265 คน แต่เพื่อให้ครอบคลุมผลจากตัวอย่างทั้งหมดที่เก็บได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 430 คน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ค่า IOC ของแบบสอบถามชุดนี้มีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า

ข้อคำถามทุกข้อครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และสามารถนำไปทดลองใช้กับประชากรเขตชุมชน
รามคำแหง 53 จำนวน 30 คน และหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.979
แสดงว่า ข้อคำถามมีระดับความเชื่อมั่นสูง และสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล

1.2 ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการอธิบายคุณลักษณะกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิง
ปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน และ
การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

2. สถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

จำแนกตามเพศ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-Test

2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

จำแนกตามอายุ และระดับการศึกษา จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

2.3 เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53

กรุงเทพมหานคร จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ Multiple Regression Analysis และผู้วิจัย
ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยเทคนิค Factor Analysis ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ คือ 1) แนวทางปฏิบัติ

ด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ 2) แนวทางปฏิบัติในการ
รีไซเคิลสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ 3) แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขยะ

สิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ 4) ทักษะติดต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมใน
การจัดการสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ 5) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงการ

มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1 องค์ประกอบ 6) การรับรู้การ

ควบคุมพฤติกรรมมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม จัดโครงสร้างในกลุ่มของตัวแปรได้ 1

องค์ประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.00 อายุ 25-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 70.70 อาชีพ ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.60 โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53

กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.670 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขยะสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 รองลงมา คือ แนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และน้อยที่สุดคือ แนวทางปฏิบัติในการรีไซเคิลสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47

3. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยแนวคตินโยบายพฤติกรรมตามแผนโดยภาพรวม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.646 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 รองลงมา คือ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และน้อยที่สุดคือ ทศนคติต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

4. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.755 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3. ท่านจะแนะนำบุคคลภายนอกที่เข้ามา และคนในชุมชนเพิ่มขึ้น ให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 รองลงมาคือ หากท่านมีโอกาสและเวลาท่านจะเข้าร่วมการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และน้อยที่สุดคือ จากปัจจัยที่ท่านได้ตอบมาข้างต้น ทำให้ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการ
สิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร
ตารางที่ 25 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณของการมีส่วนร่วมในการจัดการ
สิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยแนวปฏิบัติ

ด้านการจัดการ

สิ่งแวดล้อมและ

ปัจจัยแนวปฏิบัติ

พฤติกรรมตามแผน

	b	Std.Error	Beta	t	Sig.	F	Sig.
Constant	-2.282	0.035		0.000	1.000	63.825	0.000*
แนวทางปฏิบัติด้าน การออกแบบ สิ่งแวดล้อม	0.146	0.058	0.146	2.503	0.013*		
แนวทางปฏิบัติกรร ไซเคิลสิ่งแวดล้อม	-0.104	0.059	-0.104	-1.761	0.079		
แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับขยะ สิ่งแวดล้อม	-0.040	0.059	-0.040	-0.671	0.503		
ทัศนคติต่อ พฤติกรรม	0.108	0.061	0.108	1.757	0.080		
การปล่อยตามกลุ่ม อ้างอิง	0.352	0.056	0.352	6.228	0.000*		
การรับรู้การควบคุม พฤติกรรม	0.299	0.054	0.299	5.499	0.000*		

R=0.689, $R^2 = 0.475$, Adjusted R Square = 0.468, SEE = 0.729 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระสามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53

กรุงเทพมหานคร ซึ่งให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร เรียงจากมากไปน้อย สามารถสรุปการวิจัย ได้ดังนี้ ปัจจัยแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Sig. = 0.000) ปัจจัยแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Sig. = 0.000) ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม (Sig. = 0.013) โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทำให้ตัวแปรทั้งสามตัวนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 45.5 หรือมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 45.5 และมีค่าความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ที่ ± 0.035 ซึ่งสามารถสร้างสมการถดถอย ได้ดังนี้

$$Y = 0.352(\text{การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง}) + 0.299(\text{การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม}) + 0.146(\text{แนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม})$$

อภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ให้ระดับคะแนน การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก โดยประชากรส่วนมากให้คะแนนการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวง ศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมในขั้นตอน 5 ขั้น ดังนี้ 1. ส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ 2. ส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาประชาชน และการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้ 3. ส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้างประโยชน์โดยเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก 4. มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ประชาชน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ 5. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา ประชาชนที่เข้าร่วมได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

2. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ไม่เหมือนกัน โดยที่อายุต่างกันสามารถบ่งชี้ได้ถึง การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน อาจเนื่องด้วยการคาดหวังในการมีส่วนร่วมของการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากรแต่ละช่วงอายุมีระดับที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระสุริโย สุขิโต (2563) กล่าวไว้ว่า จากงานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสนับทึบ อำเภอลำลูกกา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ประชากร เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ไม่เหมือนกัน โดยที่ระดับการศึกษาต่างกันสามารถบ่งชี้ได้ถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน อาจเนื่องด้วยการคาดหวังในการมีส่วนร่วมของการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากรแต่ละระดับการศึกษาที่ไม่เท่ากัน จึงส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Daokongkaew, S., Sangern, T., Boonsermwan, S., Sriboonrueang, A., & Kumlur, H. (2022) กล่าวไว้ว่า จากงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของ สำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของสำนักงานเขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการศึกษาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงอภิปรายเป็นรายด้านสามารถสรุป ได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม มีการออกแบบสถานที่ที่ชงขยะ ออกแบบพื้นที่สีเขียว รวมถึงการจัดการน้ำเสียในชุมชน ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมบรรลุผล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Robert Stroufe (2003) กล่าวไว้ว่าแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น แนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม แนวทางปฏิบัติในการรีไซเคิลสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขยะสิ่งแวดล้อม ในช่วงต้นของแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบที่มีการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน และกำหนดให้มีการดำเนินการซึ่งท้ายที่สุดแล้ว จะสร้างกระแสของเสียที่พบในระบบการเปลี่ยนแปลงวิธีหนึ่งในการควบคุม และลดของเสียจากสิ่งแวดล้อมคือการรวมระบบและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาริส นิมกุล (2562) งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน ของเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน พบว่า หลังกิจกรรมที่บรรลุผลสำเร็จด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองน่าน มีกิจกรรมที่บรรลุผลได้แก่ ด้านการจัดการขยะ ด้านการบำบัดน้ำ ด้านพื้นที่สีเขียว ด้านจิตอาสาและอาสาสมัคร และยังมีการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในชุมชน ผลสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมของเทศบาลเมืองน่าน ประสบความสำเร็จ

3.2 ปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง จะมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยจะมีพฤติกรรมมีส่วนร่วมตามประชากรในชุมชนที่ปฏิบัติ ส่งผลให้เมื่อปฏิบัติตามการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมสำเร็จลุล่วง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Icek Ajzen (1991) กล่าวไว้ว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm หรือ SN) เป็นการรับรู้ของบุคคล ที่มีความสำคัญสำหรับเขาที่ต้องการหรือไม่ต้องการให้ทำพฤติกรรมนั้น ถ้าบุคคลได้รับรู้คนที่มีความสำคัญต่อเขาได้ทำพฤติกรรมนั้น หรือต้องการให้เขาทำพฤติกรรมนั้น ก็จะมีแนวโน้มจะคล้อยตามและทำตามด้วย การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ก็จะมีแนวโน้มจะคล้อยตามและทำตามด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ลักษมี เกตุสกุล (2559) กล่าวว่าจากงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม:กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งศรี อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ พบว่าประชาชนในชุมชนที่มีพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการจัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนต่างกันจึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชาชน

3.3 ปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ตัวแปร

ประเภทนี้จะให้อิสระในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน จึงส่งผลให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Guralnik (1986) กล่าวไว้ว่าการรับรู้ หมายถึง การแสดงออกถึงการรับรู้หรือความสามารถที่จะรับรู้ เป็นความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของ หรือคุณลักษณะ โดยวิธีการแสดงออกทางความรู้สึก (Sense) ความตระหนัก (Awareness) และความเข้าใจ (Comprehension) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรชนัน ทูลขุนทด (2566) กล่าวไว้ว่าจากงานวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน เขตกรุงเทพมหานคร ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบการมีส่วนร่วมของประชาชนเขตกรุงเทพมหานครในการจัดการสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ประชากรเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานการบริหารจัดการประชากรในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรให้ความสำคัญโดยอาจจะเน้นการฝึกอบรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการดูแลสิ่งแวดล้อมตามความสนใจตามช่วงระดับอายุ เพื่อนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชากรทุกช่วงอายุได้แสดงความคิดเห็น และแสดงความร่วมมือร่วมใจกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนอย่างเต็มที่ โดยไม่มีการปิดกั้น

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ประชากรเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานการบริหารจัดการประชากรในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ และพัฒนารวมถึงแลกเปลี่ยนความรู้กันเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ให้กับประชากรในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมหรือบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

ปัจจัยปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

จากการศึกษาปัจจัยปัจจัยแนวปฏิบัติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และปัจจัยตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

ด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ดังนั้น

ด้านแนวทางปฏิบัติด้านการออกแบบสิ่งแวดล้อม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินมาตรการกำหนดนโยบาย เช่น โครงการออกแบบสวนสาธารณะในชุมชนเพิ่มเพื่อสร้างทัศนียภาพที่ดีขึ้น

ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นสิ่งที่ชุมชนต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากหากประชากรในชุมชนมีพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่ดีมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและเพื่อส่งเสริมให้ประชากรออกมาปฏิบัติตาม เช่น เชิญวิทยากรที่มีชื่อเสียงมาร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ด้านการรับรู้การควบคุมพฤติกรรม เป็นสิ่งที่ชุมชนควรสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาให้ความรู้ เช่น การจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมรับรู้ข่าวสารข้อมูล

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มขึ้นอาจจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม เขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร เช่น ตัวแปรด้านการบริหารบุคคลในเขตชุมชน ตัวแปรด้านคุณภาพของประสิทธิผล ตัวแปรด้านความภาคภูมิใจในเขตชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติในการจัดการสิ่งแวดล้อมของประชากรในเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ต่อไปในอนาคต
2. การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะประชากรเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้นกว่านี้ เช่น การสอบถามจากบุคคลภายนอกที่เข้ามาเที่ยวในเขตชุมชนรามคำแหง 53 รวมทั้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทราบความคิดเห็นที่แตกต่างและหลากหลายเพิ่มมากขึ้น
3. ควรเพิ่มการทดสอบสถิติอื่นมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่หลากหลาย รวมถึงศึกษาและเก็บข้อมูลในเชิงการวิจัยเชิงคุณภาพที่ได้รับข้อเท็จจริงจากผู้ตอบ เช่น การสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความแตกต่างกันออกไป สามารถนำไปวิจัยและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาและต่อยอดเรื่องนี้ได้

เอกสารอ้างอิง

Robert Sroufe. (2003). **Effects Of Environmental Management Systems**. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.onlinelibrary.wiley.com>

Icek Ajzen. (1991). แนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB). ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566, จาก <https://www.sciencedirect.com>

ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. ข้อมูลประชากรเขตชุมชนรามคำแหง 53 กรุงเทพมหานคร 2566. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2566 , เว็บไซต์ : <https://www.bangkok.go.th/wangthonglang>

มาริสา นุ่มกุล. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน ของเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. น่าน

ลักขมิ เกตุสกุล. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม:กรณีศึกษาชุมชนบ้านทุ่งศรี อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่. Ph. D. in Sciences Journal 6, 33-51, 2016

พรชนัน ทูลขุนทด. (2566). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชน เขตกรุงเทพมหานคร ในการจัดการสิ่งแวดล้อม. Journal of Local Governance and Innovation, 7(1), 79-90.